

DOMMERBETÆNKNING

BAGSVÆRD

OBSERVATIONSHJEM

NOVEMBER 2020

BAGSVÆRD OBSERVATIONSHJEM

27.11.2020

Nybyggeri, renovering og landskab

DOMMERBETÆNKNING - FASE 1+2

KONKURRENCEN

Konkurrencen blev udskrevet den 10. juni 2020.

KONKURRENCEFORM

Konkurrencen er udskrevet som en indbudt projektkonkurrence med efterfølgende udbud med forhandling. Ordregiver har inviteret de fire deltagende teams.

ORGANISERING

Bygherre og udskriver af konkurrencen:

LIVSVÆRK

Att.: Marianne Madsen, udviklingskonsulent

Dronningens vej 4,2., 2000 Frederiksberg

M: + 45 2124 2039

E: mad@livsvaerk.org

Øvrige parter:

BAUHERR

Att.: Peter Fangel Poulsen

BLOXHUB, Bryghusgade 8

M: +45 2969 5261

E: pfp@bauherr.dk

Konkurrencerådgiver:

ARKITEKTKONKURRENCERDK ApS

Att.: Anne-Mette Bølling, arkitekt maa, indehaver

Borgevej 9, 2900 Kgs. Lyngby

c/o BLOXHUB

M: + 45 2424 7049

E: amb@arkitektkonkurrencerdk.dk

Konkurrencen har følgende fire deltagere nævnt i alfabetisk rækkefølge:

Team A:

Cebra, arkitekter, totalrådgiver

MOE, ingeniørrådgiver, underrådgiver

Team B:

Cubo Arkitekter, totalrådgiver DELTVINDER FASE 1

DETBLÅ, Landskabsarkitekter, underrådgiver

Team C:

JAJA Arkitekter, totalrådgiver ENDELIG VINDER

Team D:

Spektrum Arkitekter, totalrådgiver

VEDERLAG

Team har modtaget et vederlag på 100.000 DKK eksklusive moms for fase 1. Teams, der blev inviteret til forhandling, modtog 75.000 DKK eksklusive moms for fase 2.

BESIGTIGELSE OG SPØRGEMØDE

Alle fire teams deltog i besigtigelse og spørgemøde, med god afstand, den 15. juni 2020 kl.10.00-13.00.

SKRIFTLIGE SPØRGSMÅL

Teams har løbende kunne stille skriftlige spørgsmål.

AFLEVERINGSMATERIALE

Teams har i fase afleveret 2 stk. A0 plancher:

Situationsplan mål 1:500

Etageplaner mål 1:100

Facader mål 1:100

Snit mål 1:100

Diagrammer, visualiseringer

To rumlige illustrationer iht. anviste standpunkter. samt højst to andre illustrationer, som kan understøtte forslaget.

Samt et A3-hæfte i pdf med alle illustrationer, økonomi og beskrivende tekst.

INDLEVERING

Forslagene blev indleveret fysisk og uploadet på Byggeprojekt.dk d. 24. august 2020 inden kl. 12.00.

BEDØMMELSE

Forslagene blev bedømt af:

DOMMERKOMITE

Ebbe Wendt Lorenzen, generalsekretær, LIVSVÆRK, formand for dommerkomiteen

Mette Ove, forstander, Bagsværd Observationshjem

Henrik Lund, Realdania

Niels Friis, Den A.P. Møllerske Støttefond

Mathilde Petri, indehaver, Mathilde Petri Arkitekter, fagdommer

Marianne Levinsen, MDL, indehaver, Marianne Levinsen Landskab, fagdommer

Rådgivere for dommerkomiteen

Marianne Madsen, udviklingskonsulent, LIVSVÆRK

Frederik Ahlefeldt-Laurvig, hovedbestyrelsen, LIVSVÆRK

Trine Bøgelund-Kjær, bestyrelsesformand, Bagsværd Observationshjem

Peter Fangel Poulsen, BAUHERR

Nicolai Carlberg, indehaver, Carlberg Aps

Ole Frimodt Pedersen, Næstformand, Bagsværd Observationshjem

Sekretær for dommerkomiteen:

Anne-Mette Bølling, arkitekt MAA, indehaver, ARKITEKTKONKURRENCERDK

BEDØMMELSESKRITERIER - FASE 1

Forslagene blev vurderet på deres samlede evne til at opfylde visionen og de ønsker og krav, der er beskrevet. Det var en forudsætning at forslagene overholder den økonomiske ramme.

Der blev i bedømmelsen blive lagt vægt på tre overordnede fokusområder:

1) Forslagets indpasning i de planmæssige rammer

at nybyggeriet indpasses i landskabet under streng hensyntagen til de fredningsmæssige forhold og at sigtelinjerne fra Bagsværd Sø og Bagsværdvej overholdes.

at det samlede bygningskompleks fremstår indbydende, trygt og hjemligt.

at forslaget på harmonisk vis i høj arkitektonisk kvalitet tilpasser sig den villamæssige struktur og intention med området som sådan.

2) Forslagets funktion som fremtidens BO

i ikke prioriteret rækkefølge bliver der lagt vægt på at forslaget understøtter: mulighed for mest mulig selvhjulpethed blandt familierne

fysiske rammer der giver rum for et godt socialt miljø blandt familierne

fysiske rammer der fremmer værdighed og respekt i samarbejdet med personalet

fysiske rammer der understøtter en så normal hverdag som mulig for børnene

fysiske rammer der understøtter relationsarbejdet med børnene

fysiske rammer der understøtter gode vilkår for børnenes læring og udvikling

et godt fysisk arbejdsmiljø for alle ansatte.

at nybyggeriet er robust og fleksibelt og let lader sig ombygge og omdisponere iht.

fremtidige nye krav og ønsker

3) Forslagets økonomiske realiserbarhed

Forslagene vil blive vurderet på realismen i overholdelse af den økonomiske ramme.

OM KONKURRENCEN

Formålet med konkurrencen er at gentænke de fysiske rammer på Bagsværd Observationshjem (fremover BO), så de bliver en integreret del af det socialfaglige arbejde med at give børn og familier den bedst mulige støtte i hjemlige rammer. En støtte, hvor både familier og børn kan udvikle sig, og hvor især børnene får lige mulighed for at udvikle alderssvarende kompetencer og læring som alle andre børn. Projektet bliver dermed en investering af såvel menneskelig som samfundsmæssig karakter. Vi taler om 'Sociale Mursten'. Vi tror på at vi, ved at tilbyde et målrettet, unikt byggeri, vil opnå en større motivation i behandlingsarbejdet.

Vi tror på at vi, ved at tilbyde et målrettet, unikt byggeri til udsatte anbragte børn, vil opnå bedre trivsel og udvikling hos børnene, både på den korte og den lange bane.

Vi tror på at vi, ved at skabe en endnu mere attraktiv arbejdsplads, med gode arbejdsbetingelser og fysiske rammer, der optimerer behandlingsarbejdet, kan styrke det store engagement hos både nuværende og kommende medarbejdere.

De børn og familier, der bor på BO, er blevet anvist af deres hjemkommune. De er alle udsatte borgere med komplekse sociale problemstillinger og sagsforløb. Formålet med opholdet er at udrede behovet for den fremadrettede indsats. Disse udredninger indgår i hjemkommunernes vurdering af hvilke indsatser, der skal iværksættes efter opholdet på BO, herunder beslutninger om eventuel anbringelse af barnet uden dets forældre. Udredningsarbejdet har derfor ofte store konsekvenser for børn og familier, hvorfor kvaliteten af arbejdet er helt afgørende. Kvaliteten af udredningsarbejdet afhænger af de forhold, hvorunder BO's socialfaglige medarbejdere kan observere og interagere med familier og børn i det daglige. Det nye samlede BO skal give de bedst mulige forudsætninger for dette specialiserede udrednings- og behandlingsarbejde.

Arkitektkonkurrencen har til formål at indhente kvalificerede forslag til en gennemgribende til- og ombygning af BO.

Syv hovedprincipper deltagerne skulle komme med bud på fysiske rammer for:

1. Et hjem og en arbejdsplads

Helt afgørende er det, at indfri visionen og finde balancen mellem at skabe trygge og hjemlige rammer for de familier og børn, som har ophold på BO, og samtidigt skabe en funktionel arbejdsplads for det specialiserede socialfaglige arbejde. Det gælder bygninger og det omkringliggende landskab.

2. "Sociale Mursten"

Der er i dette projekt et særligt fokus på, hvordan arkitekturens helende, adfærdsregulerende og terapeutiske virkninger kan bruges aktivt for at opnå sociale og pædagogiske effekter. Fra lys, akustik og farver til den overordnede rumdisponering, flows og wayfinding. De nye fysiske rammer vil blive målt og evalueret på, hvordan de styrker de udsatte borgeres trivsel og understøtter personalets arbejdsrutiner. Tilgangen kaldes Sociale Mursten, og er en tilgang til byggerier inden for det sociale og pædagogiske område, som Den A.P. Møllerske Støttefond og Realdania udvikler sammen med bygherre i dette og andre projekter. Det forventes derfor, at konkurrencedeltagerne supplerer egne tilgange med best practice fra tilsvarende sociale murstensprojekter (se desuden bilag 1).

3. Arkitektonisk kvalitet

Den unikke placering på bredden af Bagsværd Sø og på kanten af det fredede skovområde Radiomarken kalder på et begavet samspil med den landskabelige kontekst.

Den markante patriciervilla fra begyndelsen af det 20. århundrede fortjener et kvalificeret mod- og medspil.

Bygherre ønsker, at det nye BO bliver en lille arkitektonisk perle. Den eksisterende tilbygning på grunden skal nedrives, mens patriciervillaen skal bevares, renoveres og moderniseres. Dette giver en enestående mulighed for at skabe et byggeri på en unik og meget smuk beliggenhed nord for København. Det nye byggeri skal være af høj arkitektonisk kvalitet, indpasses nænsomt i det omkringliggende landskab, og opføres i en arkitektur, der signalerer hjemlighed, tryghed og bolig.

4. Flexibilitet og fremtidssikring

Flexibilitet er nøgleordet for nyindretningen af BO. Det sociale område er generelt

meget omskifteligt, og BO ønsker fortsat at have plads til at løse 16 opgaver samtidigt. Dette kræver et hus med stor fleksibilitet i de fysiske rammer. Fordelingen og antallet af børn og familier som indskrives, varierer over tid. Børn der indskrives, kan i ét tilfælde være et enebarn og i et andet en søskendeflok på tre. De kan være næsten nyfødte eller 9-10 år gamle. En familie kan bestå af en eneforælder med et enkelt barn, andre gange to forældre med tre børn. Skal huset kunne udnyttes optimalt over tid, må særligt børneværelser og familieboliger kunne indrettes og omdannes hurtigt, let og fleksibelt, alt efter det aktuelle behov.

5. Forskellige arbejdsområder – men ét hus

BO kan funktionelt inddeles i tre overordnede fysiske arbejdsområder: Børneområdet, Familieområdet og Administration & fællesareal. Der er enkelte funktioner, som skal være adskilt, mens andre bør tænkes sammen og på tværs. Det er afgørende for BO, at huset trods opdelingen i områder samlet set kommer til at fungere som én organisme i en boligmæssig ramme, der dels gør det muligt at udnytte kvadratmeterne optimalt, dels fremmer en stærk fælles arbejdskultur for personalet.

6. Bæredygtighed

Det nye BO skal grundlæggende bygge på en bæredygtig og samfundsansvarlig tilgang. Den sociale side af bæredygtighedsbegrebet er afgørende for dette projekt, hvor der lægges særlig vægt på at skabe et hus, der sikrer hjemlige, trygge rammer for beboerne og en velfungerende arbejdsplads for medarbejderne. Den miljømæssige og økonomiske bæredygtighed fylder også. Der lægges stor vægt på indeklima, og at natur og udearealer udnyttes optimalt i projektet.

Det er et hus med et stort slid, hvorfor materialevalg og inventar skal være robust, udskifteligt og driftseffektivt. Der ønskes således særligt fokus på både fleksible og langtidsholdbare løsninger med lave drift- og vedligeholdelsesomkostninger. Desuden ønskes fokus på et materialevalg, der både tilgodeser miljø, klima og sundhed. Huset ønskes dog ikke bæredygtighedscertificeret.

7. Kvalitet, tid og økonomi

Det er en entydig forventning, at det nye BO udformes i henhold til krav og ønsker i programmet, og at vinderprojektet kan gennemføres inden for rammerne for den angivne tid og økonomi. Det skal bemærkes at økonomien i særlig grad er afgørende, da den økonomiske ramme ikke kan ændres.

GENERELLE BEMÆRKNINGER FASE 1

OM BESVARELSERNE og BEDØMMELEN

Der har været holdt tre møder. Først et fagdommerformøde og derefter to bedømmelsesmøder med hele dommerkomiteen.

Det er tydeligt, at programmets krav om rumlige sammenhænge mellem familieboliger, fællesrum, børnedel og personale – grundlaget for BO's virke – kolliderer med byplanvedtægtens krav om en villalignende bebyggelse. Det er simpelthen svært at organisere store sammenhænge i små enheder. Alle 4 forslag har arbejdet seriøst med disse to lidt modsatrettede vilkår. Forslagene har derfor været et fint grundlag for dommerkomiteens drøftelser og stillingtagen.

Forslag 1/26440 arbejder med 6 sammenbyggede længehuse, som kan forskydes.
Forslag 2/16485 arbejder med 7 sammenbyggede volumener af forskellig højde og drøjde.
Forslag 3/80808 arbejder med 4 fritliggende punkthuse forbundet af en underetage.
Forslag 4/50350 arbejder med 2 større enheder i størrelse som den eksisterende villa.

Dommerkomiteen er tøvende overfor, om det er muligt at fastholde en villalignende struktur, når enhederne efterfølgende bygges sammen jf. forslag 1 og forslag 2. Det er dommerkomiteens opfattelse at forslag 1 via forskydninger og selvstændige tage på hver længe har størst potentiale for at gengive villastrukturen om end den langstrakte form. Forslag 2's kompakte enheder med tag og facade i ét synes at have vanskeligere ved at opleves som selvstændige enheder, når de sammenbygges.

Dommerkomiteen er positive overfor de fritliggende enheder i forslag 3, men skeptiske overfor de lidt uoverskuelige adgangsforhold via underetagen. Forslag 4 fremhæves for sit enkle anslag i 2 sammenbyggede villalignende enheder, der mimer den eksisterende villa i størrelse samt tager konsekvensen af programmets krav om store sammenhænge. Forslaget forudsætter dog at villastruktur i skala defineres i relation til den eksisterende villa og ikke i så høj grad til det omkringliggende parcelhus/villa område.

Det har været vigtigt for dommerkomiteen, at forslagene indpasser sig i, understreger og forstærker det unikke landskab mod søen samt tager mest muligt hensyn til det landskabelige fri- rum mod Bagsværdvej, herunder de allerede eksisterende kvaliteter; Den velfungerende lege- plads samt arealets karakterfulde træer. Det er dommerkomiteens opfattelse, at landskabet i sig selv har unik værdi, og at der som udgangspunkt snarere skal forstærkes end tilføjes nyt.

Forslag 4 fremhæves for sin enkle og "ukunstlede" indpasning i landskabets eksisterende koter og landskabsrum. Dommerkomiteen er tøvende overfor de forslag, der løfter terrænet op om- kring villaens store havetrappe uagtet intensjonen om adgang i samme niveau overalt. Det er dommerkomiteens opfattelse, at dette kan løses på anden vis, og at villaens udtryk i for høj grad forringes.

Forslag 1 fremhæves for de nære uderum, som forskydningerne giver mulighed for. Dog savnes der bearbejdning af uderummene i facaden. Dommerkomiteen er tøvende overfor forslag 2's ide om at anlægge et stort vandret plateau som ankomstplads mod søen. Det forekommer vold- somt i forhold til de unikke landskabelige kvaliteter. I ønsket om at knytte tæt an til den eksis- terende villa bebygges langt ind i legepladsen og tæt på rodnettet af de eksisterende mægtige bøgetræer, hvilket anses for problematisk. Uagtet fremhæves forslag 2 for sin karakterfulde ar- kitektoniske bearbejdning af nybyggeriet med afsæt i villaens formsprog. Dommerkomiteen er tøvende overfor de store belagte flader i forslag 3 i forhold til de store landskabelige værdier.

I drøftelserne af forslagernes funktion som fremtidens BO har organiseringen af børn, familier og personale i sagens natur været afgørende.

Alle fire forslag har været udfordret ift. ønskerne om fleksibilitet.

Forslag 1 og 2 forsøger med fleksibilitet i form af fleksdøre eller skillevægge.

Forslag 3 og 4 bytter om på fordelingen af familieboliger og børneboliger.

At placere børnene i villaen vanskeliggør fleksibilitet i de scenarier, hvor der er brug for flere børneværelser. Det løser forslag 1 bedst dog uden helt at opfylde nærhedskrav til nattevagt. Samme forslag foreslår flexdøre som virkemiddel, hvilket dommerkomiteen ser positivt på, i henhold til at det ikke kræver flytning af vægge. Forslag 2 fremhæves for sin fleksible grundor- ganisering, men brugen af skillevægge bliver for kompleks i dagligdagen.

Forslag 4 fremhæves for sin tanke om nemt at kunne lukke dele ned samt at kunne ændre bør- nerum i villa til familieboliger om nødvendigt.

Forslag 1 og 4 fremhæves for at give god plads til, at personalet kan sidde på gulvet med fami- lier i nærområderne og observere, uden at det kræver særlige tiltag.

HOVEDGREB

Forslag 1 fremhæves for:

- De forskudte længer med mulighed for at skabe nære uderum
- Entydig hovedindgang
- Gennemarbejdet og indlevet organisering
- Princippet om fleksdøre

Forslag 2 fremhæves for:

- Et arkitektonisk præcist udtryk med afsæt i den eksisterende villa
- Grundorganisering i forhold til fleksibilitet og adgang fra fællesområder

Forslag 3 fremhæves for:

- At forsøge sig med fritliggende punkthuse
- At give mulighed for stor privathed for familier

Forslag 4 fremhæves for:

- Et enkelt og uanstrengt anslag i forhold til program og landskab
- Fortolkning af villamæssig struktur i relation til den eksisterende villa
- Entydig hovedindgang
- Arkitektonisk udtryk både som institution og som ramme om børn og familier.

FORSLAG 4/50350_ JaJa**FASE 1 delt vinder****FORSLAGETS VISION OG HOVEDGREB**

Forslaget peger på en ligestilling mellem den eksisterende villa og den nye tilbygning: den eksisterende villa, placeret på toppen af bakken er "hovedhuset" mens den nye tilbygning som betegnes "Havehuset" rummer et større areal og nye brugsmønstre.

Havehuset er i sin grundform to forskudte volumener bundet sammen af 2 vertikale kerner. Havehuset er beklædt med træ og ligger tilbagetrukket på grunden. Villaen udlægges som børnehus mens den nye bygning indeholder familieboliger. Personalerum fordeles i de to enheder. Fortolkningen af den villamæssige struktur ses i relation til den eksisterende villas størrelsesforhold og opdelingen af det nye havehus' to volumener.

FORSLAGETS INDPASNING I DE PLANMÆSSIGE RAMMER

Forslagets tager udgangspunkt i de landskabelige kvaliteter ved at placere sig uanstrengt og hensigtsmæssigt på grunden, så de eksisterende kvaliteter: den store legeplads og de gamle træer bevares. Tilbygningen lægger sig naturligt i forhold til terrænet og får som fordel heraf etableret et flot opholdsplateau i tæt kontakt med de indre opholdsrum. Plateauet danner her ved en naturlig overgang mellem de nye bygninger og terrænets markante fald mod Bagsværd sø. Adgangsvejen fra eksisterende p-pladser leder enkelt og direkte til hovedindgangen. En lille forplads fremkommer af bygningernes forskydning og man er ikke i tvivl om, hvor man bliver modtaget. På forpladsen er plads til vareindlevering og handicap p-pladser. Adgangen til den eksisterende villas hovedtrappe ledes naturligt videre omkring havehuset af en smallere adgangsvej. Et stiforløb langs grundens beplantede kanter skaber tilgængelighed til grundens laveste arealer nær søen og små begivenheder undervejs er med til at aktivere haverummet. Indpasningen i de eksisterende forhold synes at være særdeles godt løst.

ET HJEM OG EN ARBEJDSPLADS

Forslaget er i forhold til BO's daglige virke og de anviste rumdisponeringer i hovedtræk overbevisende. Havehusets to sammenhængende bygningskroppe hængsles sammen af en trappekerne som leder til fællesarealer i underetagen og lejligheder på 1.sal. Koblingen til den eksisterende villa sker i to plan: via underetagen og stueetagen. Fra fællesarealerne på første sal er der adgang til en terrasse, som løber omkring bygningen, hvilket vurderes som en stor kvalitet, om end de konstruktionsmæssige forhold ikke synes afklaret. Disponeringen med villaen som børnehus virker tiltalende, dog kræver det en bearbejdning af sammenhængskraften mellem etagerne, idet det er vanskeligt for børnene at trække sig tilbage fra fællesområderne når værelserne ligger på en adskilt etage uden personale i umiddelbar nærhed. Stueetagen er disponeret med køkkenalrum og et områdekontor, som ligger fint i tilknytning til fællesarealerne. Stueetagen er disponeret med et stort produktions køkken, på bekostning af toiletter. Forslaget peger på muligheden for at trække vinduerne og det eksisterende terræn omkring villaen ned, så der opnås 3 fulde etager med mulighed for at skabe indbydende fællesarealer for administratoren. Forslaget bærer generelt præg af indlevelse i forhold til at opleve BO både som hjem og arbejdsplads.

"SOCIALE MURSTEN"

Det vægtes positivt at den nye bygning har et humant udtryk, der både signalerer hjemlighed og sammenhæng.

Der er god sammenhæng mellem lejlighedernes fordeling og relationen til fællesarealerne i Havehuset. Dette giver overskuelighed og visuelle sammenhænge. Dette opnås ikke i tilstrækkelig grad i villaens organisering med børn fordelt på etagerne. Forslaget "opererer" med studiolejligheder på første sal med forholdsvis små badeværelser. Badeværelserne er centrale som led i arbejdet med familierne, og der skal være plads til at de kan fungere som "undervisnings badeværelser".

ARKITEKTONISK KVALITET

Forslaget bærer præg af et enkelt og uanstrengt anslag i forhold til program og landskab. Udnyttelsen af grundens potentiale virker naturligt indpasset og fortolkningen af den villamæssige struktur i relation til den eksisterende villa former et overbevisende arkitektonisk udtryk både som sammenhængende institution og som hjemlig ramme om børn og familier. Forslaget virker robust og fleksibelt nok til at kunne imødekomme tilpasninger uden at miste væsentlige kvaliteter i hovedanslaget.

FLEKSIBILITET OG FREMTIDSSIKRING

Der argumenteres for en fleksibilitet, som ikke medfører fysiske ændringer. Ligeledes for en generel disponering, der sikrer gode adgangsforhold mellem de forskellige enheder samt muligheder for at lukke dele af afsnittene ned ved lav belægning.

Da en del af den ønskede fleksibilitet handler om skæringsfladen mellem familie og børneafsnit, anvises de 2 familieboliger som ligger tættest på koblingen mellem den eksisterende villa og det nye afsnit som det område, hvor fleksibiliteten skal kunne finde sted. Dvs. at familieboliger ændres til børneværelser og familieboliger gøres mindre.

Forslagets tanke om "blot" at ændre funktion samt evt. at åbne en dør virker umiddelbart sympatisk og enkelt at gennemføre. Den manglende disponering af toiletter og baderum i stueetagen af villa Villekulla bevirker dog, at der er lang vej fra børneværelser til disse funktioner. Der mangler derudover tilstrækkelig redegørelse for opdeling af det store børnerum i villaen til flere små rum.

FORSKELLIGE ARBEJDSOMRÅDER – MEN ÉT HUS

Forslaget fremstår klart i sin præcise opdeling mellem familieboliger og børneområde. Personaletterum virker generelt overbevisende placeret i forhold til den daglige drift. Det er dommerkomiteens indtryk, at forslagsstillernes rumlige afsæt i villaen og dens hierarki og forskellige størrelser rum vil medvirke til, at BO vil opfattes som ét hus.

ØKONOMISK REALISERBARHED

Budgettet vurderes noget over den økonomiske rammen.

KONKLUSION

Forslaget går derfor videre i forhandling.

FORSLAG 1/26440_CUBO**FASE 1 delt vinder****FORSLAGETS VISION OG HOVEDGREB**

Forslagets intension er at fastholde villaen som hovedhus og lade nybyggeriet underordne sig denne i form af 6 længer, der forskyder sig i forhold til hinanden. Længernes tagform tager udgangspunkt i en fortolkning af mansardtaget.

De forskudte længer muliggør nære uderum samt evt. udvidelser.

Villaen udlægges som børnehushus mens nybygningen indeholder familieboliger. Personalerum fordeles i og mellem de to enheder.

FORSLAGETS INDPASNING I DE PLANMÆSSIGE RAMMER

Forslaget indpasser sig de planmæssige krav om, at nybyggeri skal tilpasse sig den villamæssige struktur samt intension med området som sådan. De mansardlignende tage medvirker til at nedskalere forslaget på trods af, at længerne er sammenbyggede.

I forhold til landskabet er dommerkomiteen skeptiske overfor tanken om en ny cirkulær p-plads på bekostning af legepladsens areal. Tanken om at tynde ud i den eksisterende beplantning mod søen virker sympatisk, dog synes de foreslåede stier i for lidt grad at tage hensyn til det faldende terræn.

ET HJEM OG EN ARBEJDSPLADS

Forslaget er gennemarbejdet i forhold til BO's daglige virke og de anviste rumdisponeringer virker i hovedtræk overbevisende. Disponeringen med villaen som børnehushus virker tiltalende, dog kræver det en bearbejdning af sammenhængskraften mellem de to etager samt at sikre nattevagtens placering tæt på børnene. Der er tilstræbt minimering af oplevelsen af gangarealer og arbejdsplads ved hjælp af glasvægge i møderum mod gange samt udvidelser af gangareal til opholdssteder med sidelys. Forslagsstillerne refererer til villaens hierarki med "fine" rum og "servicerende" rum og foreslår et højloftet fællesrum samt service zoner mellem privat og fælles. Forslaget bærer præg af stor indlevelse i forhold til at opleve BO både som hjem og arbejdsplads.

"SOCIALE MURSTEN"

Forslaget er udformet med forståelse for BO's særlige arbejdsform. F.eks. er der god plads til at personalet kan sidde på gulvet i nærområderne og observere uden at det kræver særlige tiltag. Dommerkomiteen har sympati for det spatiøse dobbelthøje fælles familierum, men er tvøvende overfor rummets anvendelighed og beboernes følelse af tryghed henset de mange ganglinjer. Dommerkomiteen har forståelse for hensigten med den store udsparring i gulvet på 1.sal i villaen men finder ikke løsningen optimal.

ARKITEKTONISK KVALITET

Forslaget har sin styrke i en gennemarbejdet organisering og planløsning af BO. Tilsvarende i den overordnede vision om at fastholde villaen mod søen som et hovedhus, og lade nybygningen tage form som en række underordnede længehuse med høj grad af varierede og stimulerende rumligheder. Dommerkomiteen har sympati for at fortolke villaens mansardtag men er ikke overbevist om, at udtrykket pt. er det optimale. I forhold til at tage udgangspunkt i villaens formsprog anbefales det at overveje, om stueetagens formsprog og valg af flere materialer er det mest hensigtsmæssige.

FLEKSIBILITET OG FREMTIDSSIKRING

Forslaget arbejder med flexdørsprincip 4 steder og indfører små 1. værelses lejligheder. Forslaget arbejder således med mindre lejligheder som bud på fleksibilitet. Evt udvidelse af børnerum sker ved at inddrage de 2 nærmeste rum i nybygningen. Dommerkomiteen har sympati for princippet med flexdøre, da det er nemt i dagligdagen og ikke kræver håndværksmæssig assistance.

FORSKELLIGE ARBEJDSOMRÅDER – MEN ÉT HUS

Forslaget fremstår klart i sin præcise opdeling mellem familieboliger og børneområde. Persona-lerum virker generelt overbevisende placeret i forhold til den daglige drift. Det er dommerkomiteens indtryk, at forslagsstillernes rumlige afsæt i villaen og dens hierarki og forskellige størrelser rum vil medvirke til, at BO vil opfattes som ét hus.

ØKONOMISK REALISERBARHED

Budgettet vurderes noget over den økonomiske rammen.

KONKLUSION

Forslaget går derfor videre i forhandling.

-----fase 2

GENERELLE BEMÆRKNINGER FASE 2

De to teams har arbejdet seriøst og dedikeret også i fase 2. Dommerkomiteen oplever, at processen har været meget udbytterig og givet anledning til drøftelser, der på sigt kan sikre, at det fremtidige Bagsværd Observationshjem får de bedst mulige rammer.

Der har været holdt to separate forhandlingsmøder med de to konkurrenceteams. Efter 1.møde udarbejdede dommerkomiteen et arbejdsvidere-notat (AVN) til hvert team. Ved 2.møde meldte dommerkomiteen direkte ind til forslagsstillerne, som efterfølgende har arbejdet videre til endeligt forslag. Ved 3.møde deltog de to teams ikke og her blev den endelig vinder udpeget.

Ved 2.møde blev det besluttet, at nybyggeriet skal ligge min.5 m fra eksisterende tilbygning på grund af forhold vedrørende etablering af byggeplads.

I forhandlingsfasen med forslag 1 efterlyste dommerkomiteen bl.a. en mere enkel arkitektonisk fremtoning samt, at kanten ikke var for "flosset". Det er dommerkomiteens vurdering, at forslaget trods gode bestræbelser, ikke har nået sin endelige form.

Grundlæggende er dommerkomiteen ikke blevet overbevist om, at ideen med de forskudte længer med hver deres tag, som så alligevel bygges tæt sammen er en gangbar vej til indpasning i de planmæssige rammer. For beboere og den omkringliggende villaby vil nybyggeriet i langt højere grad opleves som en stor 2-etages ejendom. Det betyder, at de fine intentioner om at mime en villa vanskeligt vil ske fyldest.

Dommerkomiteen er enig om, at forslag 4 med sin fortolkning af den eksisterende villas skala samt nybyggeriets placering diagonalt i forhold til grundens udstrækning er med til at understrege terrænets bevægelser og forstærke nybyggeriets relation til det store landskab.

For begge forslag gælder, at de 5 m fra den eksisterende tilbygning i sagens natur øger afstanden mellem villa og nybyggeri. Mellemgangen i forslag 1 bliver dog markant længere både visuelt og praktisk og optræder næsten som et bygningselement på lige fod med villaen og nybyggeriet. For forslag 4 betyder den øgede afstand mindre muligvis fordi mellemgangen arkitektonisk er del af nybyggeriet. Det er dommerkomiteens vurdering, at den øgede afstand mellem villaen og nybyggeriet faktisk forstærker forslag 4's diagonale retning mod søen og muliggør et nyt langt kig mod søen allerede fra Bagsværdvej.

Dommerkomiteen bemærker desuden, at mellemgangen i forslag 1 ender i villaens tag, hvorimod mellemgangen i forslag 4 kobles sidevers på villaen og giver et langt kig ud over søen helt inde fra nybyggeriet.

Da begge forslag i store træk imødekommer programmets funktionelle krav og anvisninger fra fase 1, har de arkitektoniske drøftelser i fase 2 tillige handlet om at afsøge rummenes stemninger – ude som inde – og indkredse forholdet mellem et hjemligt udtryk og en professionel arbejdsplads. Hvad betyder det at skabe hjemlighed? Og hvor langt kan og skal man gå i et hjemligt udtryk og samtidig signalere institution?

Det er dommerkomiteens vurdering, at Forslag 4 bedst imødekommer denne balance. Forslaget arbejder med rum, der i udformning mimer velkendte rum i en bolig tilsat lidt øget rumhøjde (2.65 m) overalt, hvilket øger kvaliteten af rummene. De nære uderum er afskærmede qua forsætningen af de 2 blokke og der skabes læ, som man om end i en anden skala typisk ville gøre i en villahave eller et gårdanlæg.

Om end dommerkomiteen er fascineret af det dobbelthøje rum i forslag 1, er der også en bekymring for, om rummet er for uroligt og for opløst i forhold til hjemmets beboere og deres sårbarhed. Det har tillige været drøftet, om rummet i for høj grad signalerer institution. Det er forståeligt, at øvrige rum er de krævede 2.5 m for at understrege virkningen af det høje rum, men det betyder også, at de nære mere private rum i stueetagen ikke er over standard. I den sidste revision af projektet bidrager de lange gange til det institutionelle præg.

KONKLUSION

En enig dommerkomité peger på forslag 4 som vinder, da forslaget i sit anslag og udformning på ypperste vis imødekommer de planmæssige rammer, det helt særlige landskab samt balancen mellem hjem og institution.

ENDELIG VINDER FORSLAG 4_ JaJa

FASE 2

Forslag 4 har fastholdt sit overbevisende anslag i fase 2 og i øvrigt revideret og skærpet forslaget i henhold til anvisningerne fra fase 1.

Det er vigtigt for dommerkomiteen, at ankomsten og indgangen til Bagsværd Observationshjem er entydig og værdig. Forslag 4 fremhæves for en klar ankomstplads, som både favner de besøgende, giver plads til en handicap p-plads samt sikrer, at biler kan vende og køre ud.

Ankomstvejen afgrænses af klippede bøgehække, der leder den besøgende på vej samt tillige afskærmer og definerer grundens forskellige områder. Det vægtes positivt, at den eksisterende legeplads bevares så vidt muligt i sin nuværende form, og at det store haverum mod søen aktiveres via en tilgængelig oplevelses sti.

Den eksisterende fine villa "Villa Villakullas" iboende lidt pompøse trappe gøres til hovedindgang for børnene og forstærker oplevelsen af, at det er deres hus. Bearbejdningen af indgangen med garderobe og direkte adgang til køkken og hyggelig spiseplads mimer hjemlige rum, og imødekommer barnets skala. Den foreslåede udsikring i loftet skaber kontakt mellem de to etager uden at bryde den hjemlige skala.

Forslaget fremhæves for at bringe haven og naturen i spil, som en naturlig forlængelse af de indendørs arealer. Tre nøglefunktioner (familiernes fælles-fælles køkken, lege/sanserummet og personalets frokoststue/mødelokale) får alle privilegeret adgang til haven og udsigten. Valg af træ som gennemgående materiale både inde og ude samt trælisternes nedskalering af facaden medvirker tillige til den hjemlige atmosfære.

Dommerkomiteen ønsker i den videre bearbejdning af forslaget, at overgangen mellem landskab, terrasse og bygning ved kælderetage bearbejdes.

Indretning af fælleskøkkener er vigtig for beboernes trivsel i det daglige og her skal forslagsstiller i den videre bearbejdning være opmærksom på at alle programkrav opfyldes. I forhold til de nære udearealer finder dommerkomiteen at overdækning til barnevogne i nær relation til fællesrum skal muliggøres.

Overordnet set er dommerkomiteen imponeret af forslag 4's læsning af villaen som skalagivende for nybyggeriet, den nænsomme og stilfærdige indpasning i det unikke landskab samt forestillingen om et havehus i træ, der underordner sig villaen. Som det eneste af de indleverede forslag erkender forslag 4, at det visionære program ikke kan omsættes i mindre villaby lignende enheder. Forslaget tager konsekvensen og sammenfatter program og sted i et overbevisende forslag, som dommerkomiteen har fuld tillid til vil danne en unik ramme om dagligdagens aktiviteter. Det er en fornøjelse at møde et forslag, der så konsekvent, ukunstlet og indlevet behersker sine valgte virkemidler.

FORSLAG 1_CUBO

FASE 2

Dommerkomiteen efterlyste i forhandlingsfasen for dette projekt i AVN en mere enkel arkitektonisk fremtoning samt, at kanten ikke var for "flosset".

Det er dommerkomiteens vurdering, at forslaget trods gode bestræbelser, ikke har nået sin endelige form.

Grundlæggende er dommerkomiteen ikke overbevist om, at ideen med de forskudte længer med hver deres tag, som så alligevel bygges tæt sammen er en gangbar vej til indpasning i de planmæssige rammer. For beboere og den omkringliggende villaby vil nybyggeriet i langt højere grad opleves som en stor 2-etages ejendom. Det betyder, at de fine intentioner om at mime en villa vanskeligt vil ske fyldest.

I forhold til fase 1 er nybyggeriet rykket længere mod øst og derved længere ind foran villaen. Det er dommerkomiteens vurdering, at denne disponering svækker villaens værdi i det samlede landskab.

Uagtet fine intentioner om at lade længerne forskyde sig efter lys, udsigt og uderum virker den endelige disponering noget uafklaret i forhold til afsættet i villaens stringente og majestætiske udtryk. Her tænkes på forslagets indførelse af en form for hierarki og symmetri i facaden med det let hævede tag over fællesrummet, som så alligevel brydes igen med forsætninger mellem længerne.

Dommerkomiteen er ikke overbevist om, at den viste tagform er den optimale i forhold til at arbejde med et gavlmotiv overfor villaens mansardtag. Sammenbygningen af forbindelsesgang og mansardtag synes tillige at svække mansardtagets præcise og majestætiske udtryk.

Ideen om et børnehue i villaen er sympatisk og en god disponering. Dommerkomiteen er dog skeptiske overfor ankomstforholdene med det hævede niveau og børneindgang i forbindelsesgang på bekostning af villaens egen trappe. Indgangsforholdene vurderes også meget institutionelle.

Dommerkomiteen har sympati for at skabe visuel sammenhæng mellem de to etager i villaen, men er skeptiske overfor det foreslåede noget voldsomme indgreb, som ydermere sker på bekostning af det fine eksisterende 1.sal rum med sine karakteristiske kantede vægge.

Forslaget roses for at skabe en indlevet og velfungerende arbejdsplads med klare sammenhænge og gode rammer for administrationen.

Beplantningsvalget er uklart i forhold til rumlig virkning og oplevelsesværdi, og den foreslåede stiforbindelse, der skal aktivere det store haverum, er ikke tilpasset grundens stejle terræn, så man kan færdes eksempelvis med barnevogn.

Legeredskaber fordelt frit i terrænet uden klare afgrænsninger er ikke hensigtsmæssige i forhold til de sårbare børn som hjemmet skal huse.

Den landskabelige bearbejdning har mange gode intentioner og betragtninger om grundens karakter, udsigt til søen og ramme om fællesskab og trivsel. På trods af de gode intentioner synes selve behandlingen af arealerne ikke overbevisende.

FORSLAG 2/16458_CEBRA

FASE 1

FORSLAGETS VISION OG HOVEDGREB

Forslaget tager afsæt i det klassiske hus som hjemmets grundfigur, der i skala og med det synlige tag tydeligt signalerer hjem. Et hus som de fleste børn ville tegne det. Udvidelsen organiseres som en klynge af syv mindre huse, der i skala og grundfigur mimer villaens form og afvalmede tage. Visionen er at lade det nye udspringe af dette velkendte eksisterende udtryk og at samle det nye med det eksisterende i én samlet formation. Nybyggeriet trappes ned mod Bagsværdvej og legeplads for at neddrose til kroppens skala.

Villaen udlægges til personale og administration. Nybyggeriet til familieboliger og børnerum.

FORSLAGETS INDPASNING I DE PLANMÆSSIGE RAMMER

Forslaget indpasser sig de planmæssige krav om, at nybyggeri skal tilpasse sig den villamæssige struktur samt intensjon med området som sådan. Dommerkomiteen er dog tøvende overfor, om nybyggeriet i øjenhøjde vil opleves som villalignende strukturer idet facader og tage går i ét.

Dommerkomiteen har sympati for forslagens beskrivelse af "andemor med 7 ællinger", men tøver over, om nybyggeriet alligevel er for tæt på villaen og derved klemmer dens rolle som primær figur. I forhold til det unikke landskab virker udlægningen af et stort horisontalt ankomstplan mod søen meget voldsomt. Ligeledes nybyggeriets store indgreb i legepladsens arealer.

ET HJEM OG EN ARBEJDSPLADS

Disponeringen med at placere administration og personale i villaen er forståelig, men fastlåser samtidig opdeling mellem familier/børn og personale. Fordelen ved dette greb er dog, at fleksibiliteten mellem familierum og børnerum bliver enklere, hvilket dommerkomiteen har sympati for. Grundlæggende er det dog dommerkomiteens opfattelse, at adskillelsen forstærker oplevelsen af opdeling mellem hjem og arbejdsplads, hvilket ikke er intentionen.

"SOCIALE MURSTEN"

Forslaget er organiseret med opholdsrum langs udvendige facader og kerner placeret mod fælles rum. Denne organisering giver udover mulighed for fleksibilitet i rumstørrelser og omdannelsen af familielejligheder til børneværelser en øget grad af privathed i forhold til fællesarealerne. Dommerkomiteen har sympati for de forskudte kantzoner i relation til bygningens arkitektur, men forskydningerne hindrer samtidig overskuelighed og visuelle forbindelser omkring bygningens kanter. Relationen mellem ude- og inderum er af varierende kvalitet, bedst løst er den enkle sammenhæng mellem sanserum og haven.

ARKITEKTONISK KVALITET

Forslag 2's kompakte enheder med tag og facade i èt synes at have vanskeligere ved at opleves som selvstændige enheder, når de sammenbygges. Det er dog også dette formsprog og bearbejdningen af dette, der er forslagetets stærke side. Dommerkomiteen er tøvende overfor, om det indre centrale gårdrum i den viste udformning vil have den tilsigtede virkning som omdrejnings- og orienteringspunkt.

FLEKSIBILITET OG FREMTIDSSIKRING

Selve bygningens grundorganisering med opholdsrum langs udvendige facade og vådrumszoner mod fællesrum gør det i princippet enkelt at flette indretningen mellem sove- og opholdsrum i familieboler og børneafsnit. Således kan lejlighedsstørrelser og fleksibiliteten mellem familiebologareal og børneværelser udvides og opdeles særligt i det sydvestlige hjørne af bygningen. Flexibiliteten opnås ved at fjerne/opsætte lette skillevægge og hhv. aflåse eller åbne døre mellem de enkelte rum. Opsættelse/ nedtagning af skillevægge er i flere sammenhænge et anvendt og velfungerende princip, men lever i denne sammenhæng ikke op til ønsket om at omdannelserne skal kunne ske med kort varsel og til en vis grad klares af personalet i forbindelse med akutte situationer.

FORSKELLIGE ARBEJDSOMRÅDER – MEN ÉT HUS

Forslagets ide om at placere administration og personale i villaen samt familieboler og børnerum i nybyggeriet kolliderer med ønsket om ét samlet hus trods forskellige arbejdsområder. Det er dommerkomiteens vurdering, at denne opdeling risikerer at svække de ønskede samværsformer mellem beboere og personale.

ØKONOMISK REALISERBARHED

Budgettet vurderes noget over den økonomiske rammen.

KONKLUSION

Samlet set er konklusionen, at forslaget ikke går videre til forhandling.

FORSLAG 3/80808_ Spektrum

FASE 1

FORSLAGETS VISION OG HOVEDGREB

Forslagets intension er at underordne sig den eksisterende villa ved at placere fire punkthuse i træ solitært på grunden. Punkthusene er lavere end den eksisterende villa. De fire huse bindes sammen via en underetage med adgang fra fællesarealer til store træterrasser mod haven og søen. Underetagen fungerer som fordelingsplan, der binder områder og boenheder sammen. På indgangs/terrænniveau bindes husene sammen af et flise belagt areal.

Villaen udlægges som børnehus, mens nybygningen indeholder familieboliger. Personalerum disponeres i stueetagen ved indgang samt ved ankomst i villaens underetage.

FORSLAGETS INDPASNING I DE PLANMÆSSIGE RAMMER

Forslaget indpasser sig de planmæssige krav om, at nybyggeri skal tilpasse sig den villamæssige struktur samt intensjon med området som sådan. De fire punkthuse "ovenpå" en underetage medvirker til at nedskalere og opdele det samlede volumen i en skala, der underordner sig den eksisterende villa.

Entre-situationen virker ikke overbevisende løst hverken i relation til modtagelsen i den nye del, eller forslaget om at hæve terrænet foran villaen.

Tanken om at tynde ud i den eksisterende beplantning mod søen virker sympatisk, og de foreslåede stier giver et fint bud på et sammenhængende forløb med tilføjede landskabelige oplevelser med sansehaver i vest og nyttehaver mod øst. I forhold til grundens parkagtige karakter virker den høje grad af faste belægninger og træterrasser dog voldsom.

ET HJEM OG EN ARBEJDSPLADS

Disponeringen med fordelingszone til lejligheder via underetagen giver store funktionelle udfordringer med et næsten labyrintisk forløb af trapper til følge. Funktionelt vil de komplicerede forløb ikke tilgodese personalets mulighed for overblik og nærhed.

Placeringen af lejligheder parvis på etagerne tilgodeser dog en stor grad af privathed for familierne. Grundlæggende er det dog dommerkomiteens opfattelse, at adskillelsen og de manglende "glidende overgange" mellem det private og det fælles forstærker oplevelsen af opdeling mellem hjem og arbejdsplads, hvilket ikke er intentionen.

"SOCIALE MURSTEN"

Forslagets grundorganisering gør det vanskeligt at indfri programmets ønsker vedr. "sociale mursten" idet det uhensigtsmæssige flow mellem afdelingerne samt personalerummenes placering gør at den nære kontakt mellem personale og beboerne får svære omstændigheder.

ARKITEKTONISK KVALITET

Dommerkomiteen har sympati for intentionen om at organisere BO med fritliggende punkthuse i skulpturelt formede enheder beklædt med træ. Dommerkomiteen er tvivlende overfor de komplicerede flows internt, samt de forholdsvis store belagte arealer mellem husene, der fremkommer som konsekvens af punkthusenes adskillelse. For dommerkomiteen har forslaget været et illustrativt eksempel på, at rene punkthuse i en villalignende struktur har det vanskeligt i forhold til programmet krav og ønsker. Forslaget fremhæves for at give mulighed for stor privathed for familier.

FLEKSIBILITET OG FREMTIDSSIKRING

Den anviste fleksibilitet handler om at flytte funktioner fra et rum til et andet og at lukke dele af afsnittene ned ved lav belægning. Eksempelvis udvides børneområdet med en eller begge lejligheder på 1. sal i en af de fritliggende "villaer".

Henset institutionens ønsker bl.a. om tæt kontakt til børnene virker denne løsning problematisk. De pågældende børn ville blive afsondret og placeret for langt fra fællesområder og voksenkontakt.

FORSKELLIGE ARBEJDSOMRÅDER – MEN ÉT HUS

Forslaget fremstår klart opdeling mellem familieboliger og børneområde. Personalerum virker dog ikke placeret hensigtsmæssigt i forhold til den daglige drift. Det er dommerkomiteens indtryk, at forslagsstillernes rumlige og organisatoriske afsæt med de 4 punkthuse spænder ben for den ønskede sammenhæng og funktionalitet.

ØKONOMISK REALISERBARHED

Budgettet vurderes noget over den økonomiske rammen.

KONKLUSION

Samlet set er konklusionen, at forslaget ikke går videre til forhandling.

Tekst: Mathilde Petri og Marianne Levinsen

Redaktion: Anne-Mette